

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

79. évfolyam, 72. szám
1989. március 25., szombat

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Évi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 5,30 forint

Földközelen

A ki ma földet akar, csak becsülni tudom. Vagy nem látott még ilyet, vagy nagyon ért hozzá. Ugyanis a mezőgazdasági termelésbe befektetett pénz a magyar viszonyok között a legkisebb hasznot adja, más ágazatokhoz képest. A jövedelmezőség épp az utóbbi fél évtizedben csökken rohamosan. Pedig szántást, permetezést, állatgondozást nem lehet ilyen rövid idő alatt elfelejteni.

A nagyüzemek létrejöttével, majd a háztáji és kisgazdaságok térhódításával előbb a belső élelmiszer-ellátás stabilizálódott, később az exportlehetőségek jelentették a húzóerőt. A közgazdasági elemzéseknek nem is volt komoly tétje, hisz az igazi ár- és értékviszonyok ki sem alakultak. A belső fogyasztói árak alacsony szintje szociálpolitikai indíttatású volt, támogatások, árkiegészítések révén alakult ki az egyensúly. Az államközi szerződéseken alapuló KGST-„cserekereskedelemben” az élelmiszer keményvalutaként jött szóba. A Közös Piac tagországaiban, vagy épp a tengerentúlon, az erőteljesen szubvencionált mezőgazdaság bőséget, s az önköltséget sem fedező árakat eredményezett. Pár speciális, minőségi áru juthatott és juthat el oda. A fejlődő világ nagy része éheznek, de nem tud a portékáért fizetni.

A népgazdaság nincs bővében az exportképes termékeknek, így a drágán előállított mezőgazdasági cikkek befolyó dolláraktívum úgy kell a kereskedelmi egyensúlyhoz, mint a falat kenyér. A termelés harmadát kitevő export épp az átlagosnál nagyobb költséggel művelhető, kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek produktumával egyenlő. Hideg mérlegelés alapján, ha valamely (ma még nem létező) húzóágazat betör a világpiacra, a mezőgazdasági kivitel kényszere is csökkenhet, s akkor a megmaradó rész hatékonysága is javulhat. De kérdés, képesek vagyunk-e az e területekből felszabaduló embertömegnek cserébe nagyobb értéket teremtő tevékenységet ajánlani?

A mezőgazdaság harapófogóba került. A költségvetés nem tudja a korábbi támogatási szintet tartani, sőt az elvonásokat fokozza. Ebből adódóan, a belföldi árak növekednek, a fogyasztó fizeti meg azt, amit az államháztartás nem tud. Illetve, már a fogyasztó sem képes ma erre, így fogyasztásának kényszerű visszafogásával válaszol. Alapvető termékeknél ma is központi meg határozott korlátai vannak a termelői áraknak, miközben a termeléshez szükséges anyagok, eszközök versenyhelyzet híján szinte kon'roll nélkül drágulnak. Egy-egy terméknel szocialista partnereink spórolása eddig meglevő piacokat szűkít.

Az állami gazdaságok, szövetkezetek, magántermelők egy cipőben járnak, hasonló hatásoknak vannak kitéve. A nemrégiben lezajlott szövetkezeti zárszámadások így általános érvényű tanulságokkal is szolgáltak. Megyénk közös gazdaságai, az aszály és fagykár ellenére, folyó áron 7 százalékkal nagyobb termelési értéket állítottak elő, mint egy évvel korábban, míg a költségek 11,2 százalékkal emelkedtek. Az eredmény 70 százaléka az 1987-esnek. A megváltozott szabályozással összefüggésben, a mérleg szerinti eredmény ma már nem tekinthető biztonságos mércének, mivel nem tükrözi a valós pénzügyi folyamatokat, a tényleges fizetőképességet. A kimutatott nyereség egy része nem létező, ugyanakkor adóalap.

A befektetések 394 millió forinttal nőttek, ezen belül a részvények összege megduplázódott. Ezek többsége nem a mezőgazdasági üzemeket finanszírozza. Nemhogy az ágazatba jönné a tőke, hanem épp onnan áramlik el. Tekinthejtük ezt a mezőgazdaság, az általános jövedelmezőség önkritikájának is. Január elsején üzemként differenciáltan, de összességében a fizető-mérleg nullszaldós volt. A termelés ciklikusságából adódóan, amikor az első félévben a vásárlások számottevőbbek az értékesítésnél, a tartalék hiánya felmérhetetlen következményekkel járhat. A kielégítetlen hiteligény azonnali lehetetlenüléssel járna, míg ha kapnak pénzt, a magas kamatok miatt drágul a termelés. Van ugyan ígéret kamatkedvezményre, de ezt csak akkor szabad készpénznek venni, ha be is kövélkezett.

Taigi és háztáji gazdaság gyorsan és érzékenyen reagál, ha nem találják meg a számításukat, leépítik a vállalkozást. Tavaly, a tej kivételével, a közösen kereszttül értékesített termékmennyiség minden területen csökkent. Ebből az is következik, hogy a falun élő népesség jövedelme nemhogy közelítene az országos átlaghoz, hanem növekszik a különbség. Ugyanis a közösen kereshető pénz, egy-egy jól menő gazdaság kivételével, messze nem áll arányban az inflációval.

A beruházások csökkenése a jövőt veszélyezteti. A saját erőből történő fejlesztés az utóbbi három évben egyenlő a képződött amortizációval. Ez az evült eszközök cseréjére sem elegendő, s ráadásul még áfa is terheli.

A veszteséges gazdaságok száma, s a hiány értéke nem érte még el a krónikus szintet. Azonban, ha szemléletben, a közgazdasági környezetben nem történik jelentős áttörés, a most még a létező sűrűlő népes mezőnyre tömegesen kerül lehetetlen helyzetbe. Nem véletlen, hogy épp most kerül területekre az új agrárgazdasági koncepció, a szövetkezeti és a földtörvény. Az érdekképviselet, az érdekképviselet markánsabb jegei is egyre inkább kitapinthatóak. Új pálya nélkül a zsákutca elkerülhetetlen.

(A mezőgazdaságról szóló összeállításunk a harmadik oldalon található.)

Ülést tartott a Minisztertanács

A Minisztertanács pénteki ülésén jóváhagyólag tudomásul vette Németh Miklós kormányfő beszámolóját a hágai környezetvédelmi konferenciáról.

A kormány áttekintette az Országgyűlés márciusi ülészakánának tapasztalatait, s meghatározta az ezzel összefüggő tennivalókat.

A Minisztertanács meg tárgyalta a bizalmatlansági és bizalmi indítvány szabályozásáról szóló törvényjavaslatot.

A kormány megvitatta az országos közúthálózat fenntartásának és fejlesztésének lehetőségeit, és elemezte pótlólagos források bevonásának módját.

A Minisztertanács létrehozta a kormány mellett működő Tudománypolitikai, valamint Gazdasági Kollégiumot.

Munkatalálkozó Moszkvában

Grósz Károly és Mihail Gorbacsov megbeszélése Hazaérkezett az MSZMP főtitkára

Mihail Gorbacsov, az SZKP KB főtitkára és Grósz Károly, az MSZMP főtitkára pénteken délelőtt a moszkvai Kremlben kezdte megbeszéléseit. Grósz Károly az SZKP Központi Bizottságának meghívására csütörtökön érkezett rövid munkalátogatásra a szovjet fővárosba.

Grósz Károly és Mihail Gorbacsov péntek délelőtt csaknem négy órán át tanácskozott. A megbeszélésekről Thürmer Gyula, az MSZMP főtitkárának külpolitikai tanácsadója adott tájékoztatást. Mint elmondta, az előzetes várakozásnak megfelelően nagyon őszinte, jó légkörű, szívélyes, elvtársi

megbeszélést folytatott a két pártvezető.

Grósz Károly tájékoztatta vendéglátóját hazánk helyzetéről, az MSZMP életéről, a gazdaság időszerű kérdéseiről, a többpártrendszerre való áttérés folyamatáról, buktatóiról, távlati elképzeléseiről. Magyar részről azt tapasztalták, hogy a szovjet fél nagy megértést tanúsított a magyarországi helyzet iránt. Miként Mihail Gorbacsov mondta: Magyarország jövője a szocializmusban keresendő, az út ehhez a stabilitáson, a politikai és gazdasági reformok dinamikus, egymással összhangban álló megvalósításán át vezet.

Vendéglátójától Grósz Károly részletes tájékoztatást kapott a Szovjetunió helyzetéről, arról, hogy a politikai reformok lendületet adtak az átalakítás folyamatának, ugyanakkor olyan gondokkal birkóznak — így az élelmiszer-ellátás, a piaci egyensúly megteremtése —, amelyekre mihamarabb megoldást kell találni. A szovjet pártvezető szót a nemzetiségi kérdéssről is. A problémát a Szovjetunióban a maga élességében és összetettségében látják, s mint Mihail Gorbacsov elmondta, készülnek a nemzetiségi kérdés átfogó koncepciójának kidolgozására. Ez azért

(Folytatás a 2. oldalon.)

Szűrös Mátyás látogatása Csongrád megyében

Szűrös Mátyás a megyei képviselőkkel

Szűrös Mátyás, az MSZMP KB titkára, az Országgyűlés elnöke tegnap, pénteken látogatott tett Csongrád megyében. Felkereste a Fűtőber Csongrád városi gyár-egységét és munkásgyűlésen vett részt. Szegeden, a megyei tanács székházában találkozott az országgyűlési képviselők Csongrád megyei csoportjával. Ezen a megbeszélésen részt vett Vastagh Pál, a megyei pártbizottság első titkára és Lehmann István, a megyei tanács elnöke is. Szűrös Mátyás szolt az Országgyűlés szerepéről, arról a követelményről, hogy a politikai intézményrendszerben a megfelelő helyre kerüljön a legfőbb népképviseleti szervezet, ne legyen alárendelve a kormánynak — mint évtizedekig volt —, és csak a népszavazással lehessen felülbírálni a döntését. A Parlament működésének akkor nincs értelme, ha a Politikai Bizottságban helyette is döntenek. Az elnök hangsúlyozta, a Parlamentet a nemzetet érintő érdekegyeztető központtá kell tenni. Ismertette az Ország-

gyűlés működésének technikai feltételeit, amelyek rendkívül szegényesek, hiszen szinte kizsárolták az Országház épületéből. Most azt szeretnék elérni, hogy az Országgyűlés néhány olyan szobát kapjon, ahol a képviselők konzultálhatnak a magukkal hozott szakértőkkel. A honatyák nagy érdeklődéssel hallgatták a ház elnökének azon kijelentését, miszerint a jövőben a havi ötezer forintos költségterítüket felemelik — valószínűleg — hétezer forintra, de a vidékiek 2500—3000 forinttal ennél is többet kapnak, ugyanis a rendszeres ülések miatt a képviselők rezsije megnövekedett, és azt is el szeretnék érni, hogy a vidékieknek olcsó szállást biztosítsanak.

A megbeszélésen szó volt arról is, hogy a képviselők a Parlamentet legitimnek tartják, a testület alkalmas az új alkotmány elfogadására, ám hasznos lenne, ha azt népszavazás erősítené meg. A Csongrád megyei képviselők közül Szabó Sándor javasolta, előbb a párttör-

vényt, majd a választójogi törvényt és végül az alkotmányt fogadják el. Juratovics Aladár kritizálta a zsúfolt parlamenti programot, ha ez így megy tovább, többet lemondanak képviselői mandátumukról, hiszen nem tudnak eleget tenni főhivatásuknak, munkahelyi kötelezettségüknek. Véleménye szerint a jövőben, az új választás után sokan főhivatásban tudják majd ellátni a honatyai szerepkört. Csókási Zoltánné felvetette, a megyei képviselők eddig semmilyen segítséget nem kaptak a társadalmi szervektől, ezen a gyakorlaton változtatni kell. Fodor Pál kérte, az Országgyűlés anyagait hamarabb kapják meg, Takács Imréné pedig azt javasolta, hogy az ülésszak már a hét elején kezdődjék el. Bödöné Rózsa Edit felhívta a figyelmet, ne emeljék a tiszteletdíjakat, hanem az Országgyűlés fizesse ki a képviselőnek minden költségét. Eke Károly törvénysértőnek és jogtalannak ítélte

(Folytatás a 2. oldalon.)

Gáspár Sándor lemond az SZVSZ elnöki tisztéről

Gáspár Sándor bejelentette, hogy lemond a Szakszervezetek Világszövetségében betöltött elnöki tiszteről — közölte Bálint Attila, a SZOT szövívője, aki a SZOT elnökségének pénteki üléséről tájékoztatta az újságírókat. Gáspár Sándor döntését a SZOT elnöksége tudomásul vette.

A testület megvitatta a szakszervezeti oktatás helyzetét, feladatait, s áttekintette a mozgalom nemzetközi kapcsolatait. A szakszervezetekben, mintegy 600 ezren viselnek valamilyen tisztséget, s a képzésükben most arra kell koncentrálni, hogy felkészítsék őket a megváltozott feladatokra. Egyre nehezebb azonban előteremteni az oktatáshoz szükséges pénzt, ezért az elnökségi ülésen felvetődött, hogy a SZOT két nagy oktatási intézménye közül a balatonfüredi nemzetközi konferenciák rendezésére is hasznosíthatnák, ezzel is növelve anyagi lehetőségeiket.

Az elnökség megállapította: a nemzetközi légkör és hazánk megélenkült diplomáciai tevékenysége jó hátteret biztosít a szakszervezetek nemzetközi kapcsolatainak elmélyítéséhez. A szűkebb anyagi lehetőségek miatt ezen a területen is az érdemi együttműködés minőségének javítására kell törekedni. Az ülésen szóba került, hogy április elején rendezik meg Havannában az SZVSZ Irodájának ülést, amelyen a magyar szakszervezetek küldöttei javaslatokat tesznek a világszövetség munkájának továbbfejlesztésére.

Egyéb kérdésekről szólva Bálint Attila elmondta: a SZOT-hoz érkezett levelek, jelzések arról tanúskodnak, hogy az emberek attól félnek: a forint mostani lértékelése tovább növeli itthon az árakat. A szakszervezetek fenntartják azt az álláspontjukat, hogy a kormány az energiahordozók árát az eredetileg tervezettnél kisebb mértékben emelje.